

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Β΄ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Επείγοντα μέτρα εφαρμογής των νόμων 4046/2012, 4093/2012 και 4127/2013»

I. Γενικές Παρατηρήσεις

A. Το υπό συζήτηση και ψήφιση Νοσχ, το οποίο κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων την 26.4.2013 και χαρακτηρίστηκε ως κατεπείγον από την Κυβέρνηση, όπως διαμορφώθηκε από την αρμόδια Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων, αποτελείται από δύο άρθρα. Το άρθρο πρώτο διαρθρώνεται σε δεκατρείς Παραγράφους, οι οποίες περιέχουν νομοθετική ύλη αρμοδιότητας διαφορετικών υπουργείων, το δε άρθρο δεύτερο ορίζει την έναρξη ισχύος του.

Με τις διατάξεις της Παραγράφου Α΄ θεσπίζεται εξαιρετική (Υποπαράγραφος Α.1.) και πάγια (Υποπαράγραφος Α.2.) διαδικασία για την καταβολή σε δόσεις ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο, αντικαθίστανται διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (ν.δ. 356/1974) για τη διάκριση ληξιπρόθεσμων οφειλών σε εισπράξιμες και ανεπίδεκτες εισπράξης (Υποπαράγραφος Α.3.) και για τη διαγραφή οφειλών προς το Δημόσιο (Υποπαράγραφος Α.4.), τροποποιείται η διαδικασία διοικητικής επίλυσης των φορολογικών διαφορών (Υποπαράγραφος Α.5.), τροποποιούνται ρυθμίσεις του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) σχετικώς με ζητήματα υποβολής δηλώσεων και βεβαίωσης του φόρου (Υποπαράγραφος Α.6.), θεσπίζεται Έκτακτο Ειδικό Τέλος Ακινήτων, με χαρακτηριστικά όμοια με αυτά του Έκτακτου Ειδικού Τέλους Ηλεκτροδοτούμενων Δομημένων Επιφανειών (Ε.Ε.Τ.ΗΔ.Ε.) του άρθρου 53 του ν. 4021/2011 (Υποπαράγραφος Α.7.), και ρυθμίζονται ζητήματα του Φόρου Ακίνητης Περιουσίας (Υποπαράγραφος Α.8.).

Με τις διατάξεις της Παραγράφου Β´ καθορίζονται αρμοδιότητες της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων και ρυθμίζονται ζητήματα κρατικών ενισχύσεων δια της σύστασης Κεντρικής Μονάδας Κρατικών Ενισχύσεων και δικτύου αποκεντρωμένων μονάδων Κρατικών Ενισχύσεων στα υπουργεία και στους δημόσιους φορείς.

Με τις διατάξεις της Παραγράφου Γ´ ρυθμίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις πρόσβασης και άσκησης του επαγγέλματος του πιστοποιημένου εκτιμητή, καθώς και ο πειθαρχικός τους έλεγχος, και προβλέπεται η κατάργηση του Σώματος Ορκωτών Εκτιμητών.

Με την Παράγραφο Δ´ τροποποιούνται διατάξεις του ν. 4141/2013 που αφορούν στις αρμοδιότητες και τη διαδικασία διενέργειας φορολογικών ελέγχων (Υποπαράγραφος Δ.1.), καταργούνται ειδικές φορολογικές διατάξεις που ισχύουν υπέρ των Ο.Λ.Π. Α.Ε. και Ο.Λ.Θ. Α.Ε. και ρυθμίζονται θέματα φορολογίας εισοδήματος και οφειλών της εταιρείας Εγνατία Οδός Α.Ε. (Υποπαράγραφος Δ.2.), και τροποποιούνται διατάξεις του ν. 3864/2010 για το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας.

Με τις διατάξεις της Παραγράφου Ε´ του Νσχ τροποποιούνται διατάξεις του ν. 3919/2001 «Αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας, κατάργηση αδικαιολόγητων περιορισμών στην πρόσβαση και άσκηση επαγγελμάτων» σχετικώς με τη διατήρηση του νομικού καθεστώτος της προηγούμενης άδειας και την επαναφορά συγκεκριμένων περιορισμών όσον αφορά την πρόσβαση και την άσκηση επαγγελμάτων και οικονομικών δραστηριοτήτων με γνώμονα την εξυπηρέτηση επιτακτικού λόγου δημόσιου συμφέροντος, και υπό την προϋπόθεση ότι δεν εισάγουν διακρίσεις και αποτελούν πρόσφορο και αναγκαίο μέσο και ανάλογο προς τη σπουδαιότητα του επιδιωκόμενου σκοπού (Αιτιολογική Έκθεση επί της Παραγράφου Ε) (Υποπαράγραφοι Ε.1-Ε.6).

Περαιτέρω, με τις διατάξεις των Υποπαραγράφων Ε.7-Ε.15, παρατίθενται αναλυτικώς οι περιορισμοί και τα συστήματα αδειοδότησης τα οποία προτείνεται να επαναφερθούν δια του παρόντος, κατόπιν σχετικών γνωμοδοτήσεων της Επιτροπής Ανταγωνισμού, βάσει των κριτηρίων που τίθενται στα άρθρα 2 παρ. 4 και 3 παρ. 2 του νόμου 3919/2011, ήτοι η εξυπηρέτηση επιτακτικού λόγου δημόσιου συμφέροντος, η μη εισαγωγή διακρίσεων, η αναγκαιότητα και το πρόσφορο των εν λόγω περιορισμών όσον αφορά την εξυπηρέτηση του επιτακτικού λόγου δημόσιου συμφέροντος και η τήρηση της αρχής της αναλογικότητας.

Συγκεκριμένως, τροποποιούνται και συμπληρώνονται διατάξεις των άρθρων 1, 2, 3, 4 και 9 του ν. 3919/2011. Μεταξύ άλλων, προβλέπεται ότι οι σχετικές διατάξεις του τροποποιούμενου δια του παρόντος ν. 3919/2011 έ-

χουν εφαρμογή στην πρόσβαση και άσκηση κάθε μη μισθωτής οικονομικής δραστηριότητας, ενώ δεν εφαρμόζονται, εάν είναι αντίθετες προς διάταξη του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ρυθμίζει τις ειδικές πτυχές της πρόσβασης και της άσκησης δραστηριότητας παροχής υπηρεσιών σε ειδικούς τομείς ή ειδικά επαγγέλματα (Υποπαράγραφος Ε.1). Προτείνεται η τροποποίηση της παρ. 4 του άρθρου 2 του εν λόγω νόμου, ώστε να καταστεί δυνατή η επαναφορά ορισμένων περιορισμών οι οποίοι αφορούν επαγγελματικές και επιχειρηματικές δραστηριότητες, υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις (Υποπαράγραφος Ε.2). Επίσης, ορίζεται ότι οι διατάξεις του άρθρου 3 του ν. 3919/2011 σχετικώς με την κατάργηση αδικαιολόγητων απαιτήσεων προηγούμενης διοικητικής άδειας για την άσκηση επαγγελμάτων, δεν εφαρμόζονται σε συστήματα χορήγησης άδειας που επιβάλλονται ή επιτρέπονται από κοινοτικούς κανονισμούς ή από κοινοτικές οδηγίες, όπως αυτές ενσωματώθηκαν στο ελληνικό δίκαιο (Υποπαράγραφος Ε.3). Περαιτέρω, προτείνεται η κατάργηση της άδειας άσκησης επαγγέλματος γεωτεχνικού (ήτοι γεωπόνου, δασολόγου, κτηνιάτρου, γεωλόγου και ιχθυολόγου) (Υποπαράγραφος Ε.4). Τέλος, καθορίζονται αναλυτικώς οι επαγγελματικές δραστηριότητες για τις οποίες επαναφέρονται οι περιορισμοί και τα συστήματα αδειοδότησης όσον αφορά την πρόσβαση σε αυτές και την άσκησή τους, καθώς και οι σχετικές διαδικασίες (Υποπαράγραφος Ε.7-Ε.15).

Με τις διατάξεις της Παραγράφου ΣΤ΄ προτείνεται, ιδίως, η επίσπευση των πειθαρχικών διαδικασιών, επανακαθορίζονται θέματα κινητικότητας των υπαλλήλων και ορίζεται ότι, σε περίπτωση κατάργησης θέσεων, ειδικώς για το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) που ανήκουν στο δημόσιο τομέα, δεν εφαρμόζεται το καθεστώς της διαθεσιμότητας.

Με την Παράγραφο Ζ΄ επιδιώκεται η προσαρμογή της εσωτερικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2011/7/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16.2.2011 για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές (ΕΕ L 48 της 23.2.2011, σελ. 1).

Με την Παράγραφο Η΄ ρυθμίζονται θέματα τα οποία αφορούν τις εγκαταστάσεις πρατηρίων άρτου και ενδιάμεσων προϊόντων αρτοποιίας (Υποπαράγραφος Η.1), θέματα τα οποία αφορούν το επάγγελμα του Λογιστή Φοροτεχνικού (Υποπαράγραφος Η.2), και θέματα επαγγελματικών αδειών πωλητών Λαϊκών Αγορών (Υποπαράγραφος Η.3).

Με την Παράγραφο Θ΄ ρυθμίζονται, μεταξύ άλλων, θέματα για τους ιδιωτικούς φορείς παροχής εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και θέματα πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Με την Παράγραφο Ι΄ ρυθμίζονται ζητήματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Συγκεκριμένως, καθιερώνεται, μεταξύ άλλων, υποχρέωση κατάθεσης εγγυητικής επιστολής μετά την αποδοχή της Οριστικής Προσφοράς σύνδεσης για σταθμούς Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. των άρθρων 3 και 4 του ν. 3468/2006 (Υποπαράγραφος Ι.1), θεσπίζεται ετήσιο τέλος διατήρησης δικαιώματος κατοχής άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (Ι.2), αναστέλλεται μέχρι και την 31.12.2013 η σύναψη Συμβάσεων Σύνδεσης φωτοβολταϊκών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με το Σύστημα ή το Δίκτυο όπως και η σύναψη Συμβάσεων Πώλησης με τον Λειτουργό της Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας και τον Διαχειριστή του Δικτύου των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών και επεκτείνεται η έκτακτη ειδική εισφορά αλληλεγγύης για φωτοβολταϊκούς σταθμούς οι οποίοι τίθενται σε δοκιμαστική λειτουργία από 1.1.2013 και για τις πωλήσεις ηλεκτρικής ενέργειας που λαμβάνουν χώρα μετά την 1.1.2013 (Ι.4). Σημειωτέον ότι δυνάμει της υπ' αριθ. Υ.Α.Π.Ε. /Φ1/2300/οικ.16932 (Β΄ 2317/10.8.2012) έχει ανασταλεί: η υποβολή νέων αιτημάτων στη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (Ρ.Α.Ε.) για χορήγηση άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκούς σταθμούς, η εξέταση εκκρεμών αιτημάτων από τη Ρ.Α.Ε. για χορήγηση άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκούς σταθμούς, η υποβολή νέων αιτημάτων στον αρμόδιο διαχειριστή για προσφορά σύνδεσης φωτοβολταϊκών σταθμών που εξαιρούνται από την υποχρέωση λήψης άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, η εξέταση από τον αρμόδιο διαχειριστή των εκκρεμών αιτημάτων για προσφορά σύνδεσης φωτοβολταϊκών σταθμών που εξαιρούνται από την υποχρέωση λήψης άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.

Με τις διατάξεις της παραγράφου ΙΑ΄ παρέχεται δυνατότητα υπαγωγής σε ρύθμιση ληξιπρόθεσμων οφειλών προς Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, είτε καταβολής σε δώδεκα (12) ισόποσες μηνιαίες δόσεις (υποπαρ. ΙΑ.1), είτε «νέας αρχής», δηλαδή κεφαλαιοποίησης των οφειλών και των προσαυξήσεων μέχρι την 31-12-2012 και έκπτωσης «επί των κάθε είδους προσαυξήσεων, πρόσθετων τελών και λοιπών επιβαρύνσεων» (υποπαρ. ΙΑ΄.2). Δημιουργείται, εξ άλλου, στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, πληροφοριακό σύστημα για την καταχώριση και επεξεργασία των εντύπων αρμοδιότητας Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ) και Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ), τα οποία υποχρεούνται να υποβάλλουν ηλεκτρονικά οι εργοδότες, κατά το άρθρο πρώτο του ν. 4093/2012 (υποπαρ. ΙΑ΄.3) και την υ.α. 5072/6/25-2-2013 του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας.

Με την Παράγραφο ΙΒ΄ αντιμετωπίζονται ζητήματα αρμοδιότητας Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη.

Τέλος, με την παράγραφο ΙΓ΄ εισάγεται ο θεσμός του «Εθνικού Συντονιστή για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς (εφεξής Εθνικού Συντονιστή)». Ο Εθνικός Συντονιστής υπάγεται απευθείας στον Πρωθυπουργό και υποστηρίζεται στο έργο του από δωδεκαμελή «Συντονιστική Επιτροπή» και «Συμβουλευτικό Σώμα», τα μέλη του οποίου δεν μπορεί να υπερβαίνουν τα εννέα.

Β. Το πρώτο άρθρο του υπό ψήφιση Νσχ αποτελείται από δεκατρείς Παραγράφους, οι οποίες ρυθμίζουν επί μέρους ζητήματα αρμοδιότητας διαφορετικών Υπουργείων. Επισημαίνεται ότι η νομοτεχνική αρχή της εξειδίκευσης, η οποία κατοχυρώνεται ρητώς στο άρθρο 74 παρ. 5 του Συντάγματος, συμφώνως προς την οποία οι νόμοι πρέπει να αποτελούνται από ομοιογενείς, σχετικές προς το αντικείμενο του νόμου διατάξεις, διέπει και την κατάρτιση κάθε επί μέρους άρθρου νομοσχεδίου, ώστε να μην είναι επιτρεπτή η σώρευση σε ένα μόνον άρθρο διατάξεων που αφορούν σε διαφορετικά, ευχερώς διακριτά, θέματα [βλ. και Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής της 6.11.2012 επί του Νσχ «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 - Επείγοντα μέτρα εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016» (ν. 4093/2012) σελ. 4].

Ως προς τη διάρθρωση του Νσχ σε δύο άρθρα ισχύει η παρατήρηση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής επί του ν. 4093/2013 (υπό Ι Β).

Γ. Επισημαίνεται, εξ άλλου, ότι σε πολλά σημεία του Νσχ (βλ., ενδεικτικώς, τις διατάξεις των περιπτώσεων 14 της υποπαραγράφου Α.1., 14 και 15 της υποπαραγράφου Α.2., 11 της υποπαραγράφου Α.6., 16 της υποπαραγράφου Α.7., 5 της υποπαραγράφου Β.3., 3 της υποπαραγράφου Β.4., 3 της υποπαραγράφου Γ.3., 2 της υποπαραγράφου Γ.12) αναφέρονται άρθρα και παράγραφοι, αντί των ορθών υποπαραγράφων και περιπτώσεων.

Δ. Τέλος, συμφώνως προς το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 85 παρ. 5 του Κανονισμού της Βουλής, «Για το περιεχόμενο των νομοσχεδίων που αφορούν τις εργασιακές σχέσεις, την κοινωνική ασφάλιση, τα φορολογικά μέτρα, καθώς και τη γενικότερη κοινωνικοοικονομική πολιτική, ιδίως σε θέματα περιφερειακής ανάπτυξης, επενδύσεων, εξαγωγών, προστασίας καταναλωτή και ανταγωνισμού, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (Ο.Κ.Ε.) διατυπώνει αιτιολογημένη γνώμη, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν. 2232/1994 (ΦΕΚ 140 Α΄), όπως ισχύει κάθε φορά, η οποία υποβάλλεται στον Πρόεδρο της Βουλής το αργότερο μέχρι την έ-

ναρξη της συζήτησής τους στην Ολομέλεια ή στο Τμήμα Διακοπής των Εργασιών της Βουλής».

II. Παρατηρήσεις επί των Παραγράφων του άρθρου Πρώτου του Νσχ

1. Επί της Παραγράφου Α, Υποπαράγραφοι Α1 και Α2

Με την προτεινόμενη Υποπαράγραφο Α.1. θεσπίζεται γενικό δικαίωμα υπαγωγής σε ευνοϊκή διαδικασία καταβολής ληξιπρόθεσμων έως και την 31.12.2012 οφειλών που είναι βεβαιωμένες στις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες (ΔΟΥ) και τα τελωνεία, ανεξαρτήτως του είδους και του ύψους της οφειλής, καθώς και του δικαιούχου της οφειλής (εφόσον δεν φαίνεται να εξαιρούνται τα έσοδα τρίτων που εισπράττονται μέσω των ΔΟΥ), με μοναδικό κριτήριο τη συνδρομή στο πρόσωπο του οφειλέτη, αφενός πραγματικής οικονομικής αδυναμίας και, αφετέρου, δυνατότητας τήρησης προγράμματος δόσεων. Αντίστοιχες ρυθμίσεις πάγιας εφαρμογής (αλλά με μικρότερο αριθμό δόσεων) θεσπίζονται με την Υποπαράγραφο Α.2. Συμφώνως προς την αιτιολογική έκθεση, «λαμβάνοντας υπόψη τη σημερινή δυσχερή οικονομική συγκυρία αλλά και την ανάγκη εδραίωσης μιας σύγχρονης αντίληψης φορολογικής συμμόρφωσης», σκοπός της προτεινόμενης ρύθμισης για την καταβολή ληξιπρόθεσμων οφειλών σε έως 48 δόσεις είναι «η επιτάχυνση των διαδικασιών είσπραξης ληξιπρόθεσμων οφειλών από τη φορολογική διοίκηση, αλλά και η παροχή κινήτρων για την άμεση και συστηματική εξόφληση των ληξιπρόθεσμων οφειλών. (...) Η ρύθμιση αυτή κρίνεται απαραίτητη, ως ύστατη ευκαιρία, αφ' ενός λόγω της οικονομικής κρίσης και της αδυναμίας πολλών φορολογούμενων (φυσικών και νομικών προσώπων) να ανταποκριθούν άμεσα στην εξόφληση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεών τους προς το Δημόσιο (...) και αφ' ετέρου λόγω των επιτακτικών δημοσιονομικών αναγκών για άμεση αύξηση των εσόδων».

Εν όψει των ανωτέρω, προβληματισμό δημιουργεί η εξαίρεση από τις θεσπιζόμενες ρυθμίσεις «οφειλετών που έχουν καταδικαστεί ή έχει ασκηθεί κατ' αυτών ποινική δίωξη για φοροδιαφυγή», λαμβανομένου υπόψη ότι από την αιτιολογική έκθεση του Νσχ δεν προκύπτει πώς η τυχόν διάπραξη φοροδιαφυγής αποκλείει τη συνδρομή ή μη στο πρόσωπο του οφειλέτη πραγματικής οικονομικής αδυναμίας και δυνατότητας τήρησης προγράμματος δόσεων. Επισημαίνεται, συναφώς, ότι ποινική δίωξη για φοροδιαφυγή μπορεί να ασκηθεί, συμφώνως προς τα άρθρα 17 έως 21 του ν. 2523/1997, όταν ο αναλογών φόρος υπερβαίνει τις 15.000 ευρώ στον φόρο εισοδήματος και μόλις τις 3.000 ευρώ στον φόρο προστιθέμενης αξίας.

Επίσης, με την περίπτωση 6 των Υποπαρράγραφων Α.1. και Α.2. ορίζεται ότι, για την υπαγωγή στη ρύθμιση, εφόσον οι βασικές οφειλές υπερβαίνουν

το όριο των 75.000 και 50.000 ευρώ, αντιστοίχως, πρέπει να προσκομίζονται στοιχεία «από τα οποία προκύπτει η πρόσκαιρη οικονομική αδυναμία και η δυνατότητα τήρησης των όρων της ρύθμισης, με υπογραφή για τον έλεγχο και την πιστοποίηση αυτών από ανεξάρτητο εκτιμητή». Πέραν της ασάφειας και της γενικότητας της προτεινόμενης ρύθμισης, επισημαίνεται ότι στις διατάξεις της Υποπαραγράφου Γ.5. του Νσχ, όπου απαριθμούνται ενδεικτικώς οι εργασίες που διενεργούν οι πιστοποιημένοι εκτιμητές, δεν περιλαμβάνεται η διενέργεια ελέγχου και πιστοποίησης των ανωτέρω στοιχείων.

2. Επί της Παραγράφου Α, Υποπάργραφος Α3

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις αντικαθίσταται το άρθρο 82 του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (ν.δ. 356/1974) για τη διάκριση ληξιπρόθεσμων οφειλών σε εισπράξιμες και ανεπίδεκτες εισπραξης, και θεσπίζεται πιο ελαστική και σύντομη διαδικασία σε σχέση με την ισχύουσα, η οποία εισήχθη με το άρθρο 10 του ν. 3943/2011. Προβλέπεται έτσι, ότι, για τον χαρακτηρισμό μιας απαίτησης ως ανεπίδεκτης, πρέπει να συντρέχουν σωρευτικώς τρεις προϋποθέσεις και, συγκεκριμένως, (α) η ολοκλήρωση έρευνας χωρίς τη διαπίστωση ύπαρξης περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη και των συνυπόχρεων προσώπων, (β) η υποβολή αίτησης ποινικής δίωξης, και (γ) η διενέργεια ελέγχου «από ειδικά οριζόμενο ελεγκτή της αρμόδιας φορολογικής ή τελωνειακής αρχής, ο οποίος πιστοποιεί, με βάση ειδικά αιτιολογημένη έκθεση ελέγχου, ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις των προηγούμενων περιπτώσεων και ότι είναι αντικειμενικά αδύνατη η είσπραξη των οφειλών». Περαιτέρω, ορίζεται ότι «προκειμένου για οφειλές που αφορούν κοινότητες ομογενειακών οργανώσεων που έχουν στην κυριότητά τους ελληνικά σχολεία στην αλλοδαπή απαιτείται η συνδρομή της περίπτωσης γ´». Παρατηρείται, εν προκειμένω, ότι ούτε από την προτεινόμενη διάταξη ούτε από την αιτιολογική έκθεση προκύπτει ο λόγος δημόσιου συμφέροντος που υπαγορεύει τον υπό ευνοϊκότερους όρους χαρακτηρισμό των ανωτέρω οφειλών ως ανεπίδεκτων εισπραξης. Επίσης, επισημαίνεται ότι η προτεινόμενη ρύθμιση για «συνδρομή της περίπτωσης γ´» στερείται αντικειμένου, δεδομένου ότι η διενέργεια ελέγχου έχει ως σκοπό τη διαπίστωση ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις των περιπτώσεων α´ και β´, από τις οποίες εξαιρούνται οι ανωτέρω οφειλές.

Περαιτέρω, ως προς τις ρυθμίσεις των παραγράφων 2 του νέου άρθρου 82 και 3 του νέου άρθρου 82Α του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων, παρατηρείται ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο, συμφώνως προς τον Οργανισμό του (ν. 4129/2013 Α´ 52), δεν συγκροτείται σε διευθύνσεις, αλλά σε κλιμάκια και τμήματα.

3. Επί της Παραγράφου Α, Υποπαράγραφος Α5

Με την προτεινόμενη υποπαράγραφο Α5 τροποποιούνται οι διατάξεις σχετικώς με τη διοικητική επίλυση φορολογικών διαφορών. Συγκεκριμένως, ορίζεται ότι, για πράξεις των φορολογικών οργάνων που εκδίδονται μέχρι την 31.7.2013, η διοικητική επίλυση της διαφοράς διενεργείται βάσει των ισχυουσών διατάξεων (άρθρα 70 και 70Α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, άρθρο 52 του Κώδικα ΦΠΑ, άρθρο 80 Κώδικα Διατάξεων Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών Προϊκών και Κερδών από Τυχερά Παίγνια, άρθρο 11 παρ. 2 α.ν. 1521/1950 κ.λπ.), ενώ, για πράξεις που εκδίδονται μετά την ημερομηνία αυτή, εφαρμόζεται η ειδική διοικητική διαδικασία του νέου άρθρου 70B του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ΚΦΕ) με την υποβολή ενδικοφανούς προσφυγής ενώπιον της «Υπηρεσίας Εσωτερικής Επανεξέτασης» της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων.

Επί των προτεινόμενων ρυθμίσεων παρατηρούνται τα εξής:

α) Από τη νομοτεχνική ένταξη της ρύθμισης στον ΚΦΕ, αλλά και από τη διατύπωση του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του προτεινόμενου άρθρου 70B του ΚΦΕ (πρβλ. τη διατύπωση του άρθρου 70Α παρ. 2 του ΚΦΕ), δεν καθίσταται σαφές εάν η ειδική διαδικασία καταλαμβάνει κάθε φορολογική υπόθεση ή μόνο υποθέσεις φορολογίας εισοδήματος.

β) Από τη χρήση του όρου «οποιαδήποτε πράξη που έχει εκδοθεί σε βάρος του από τη φορολογική αρχή» συνάγεται ότι η προτεινόμενη διαδικασία δεν θα εφαρμόζεται μόνο επί πράξεων καταλογισμού φόρου κατόπιν διενέργειας ελέγχου, αλλά επί οποιασδήποτε πράξης (έστω και αρνητικής) που εκδίδεται σε βάρος του φορολογουμένου (επί παραδείγματι, επί απόρριψης αιτήματος επιστροφής φόρου ή διενέργειας νέας εκκαθάρισης).

γ) Συμφώνως προς τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, αρμόδιο όργανο για τη διενέργεια της διαδικασίας επανεξέτασης, καθώς και για τη χορήγηση αίτησης αναστολής εκτέλεσης της αμφισβητούμενης πράξης, είναι η «Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης» της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων. Παρατηρείται ότι τέτοιο όργανο ή υπηρεσία δεν υφίσταται στο Υπουργείο Οικονομικών, ούτε προβλέπεται η σύστασή του δια του υπό συζήτηση Νοσχ.

δ) Με την προτεινόμενη παράγραφο 3 του νέου άρθρου 70B προβλέπεται ότι «με την άσκηση της ενδικοφανούς προσφυγής βεβαιώνεται άμεσα από τη φορολογική αρχή και καταβάλλεται ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) του αμφισβητούμενου ποσού της πράξης, το οποίο καταβάλλεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις». Επισημαίνεται ότι η ανωτέρω ρύθμιση δεν εναρμονίζεται με τις ισχύουσες διατάξεις της φορολογίας εισοδήματος (άρθρο 74 ΚΦΕ) που ρυθμίζουν το ζήτημα της βεβαίωσης και καταβολής του φόρου.

Προς αποφυγή δε ερμηνευτικών αμφισβητήσεων, οι οποίες θα έχουν ως αποτέλεσμα περαιτέρω καθυστερήσεις στην είσπραξη των φορολογικών εσόδων, η ρύθμιση πρέπει να ενταχθεί νομοτεχνικώς στο οικείο άρθρο του ΚΦΕ. Πέραν αυτού, σε περίπτωση που η διαδικασία ενώπιον της «Υπηρεσίας Εσωτερικής Επανεξέτασης» εφαρμοσθεί και για άλλες περιπτώσεις επιβολής φόρου, αντίστοιχες τροποποιήσεις θα πρέπει να επέλθουν και στα επί μέρους νομοθετήματα που ρυθμίζουν τη διαδικασία βεβαίωσης και καταβολής των φόρων αυτών, μεταξύ των οποίων και οι διατάξεις του άρθρου 53 του Κώδικα ΦΠΑ, οι οποίες σε μεγάλο βαθμό αντικαθίστανται από τις διατάξεις της Υποπαραγράφου Α.6.

ε) Επισημαίνεται, περαιτέρω, το ευρύ φάσμα και ο πολύ μεγάλος αριθμός των υποθέσεων τις οποίες θα εξετάζει, υποχρεωτικώς (λόγω του ενδικοφανούς χαρακτήρα της σχετικής προσφυγής), η «Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης», εφόσον θα έχει αρμοδιότητα για «οποιαδήποτε πράξη» εκδίδεται από όλες τις ΔΟΥ και τα ελεγκτικά κέντρα της χώρας, σε σχέση προς τον επιδιωκόμενο, κατά την αιτιολογική έκθεση, σκοπό της διάταξης, δηλαδή την «αποφόρτιση των διοικητικών δικαστηρίων από υποθέσεις που μπορεί να επιλυθούν σε επίπεδο φορολογικής διοίκησης», που ενδέχεται να οδηγήσουν σε αδυναμία επίλυσης των εν λόγω υποθέσεων σε επίπεδο φορολογικής διοίκησης.

Επιπλέον:

στ) Ως προς το ζήτημα της μη υποχρεωτικής κλήσης του φορολογουμένου σε ακρόαση, παρατηρείται ότι, χωρίς την παρουσία του φορολογουμένου, όχι μόνο κατά τη διαδικασία εξέτασης του αιτήματός του, αλλά και, κυρίως, κατά τη λήψη της απόφασης, η διαδικασία αποβάλλει τον χαρακτήρα «συμβιβασμού» που έχει ως σήμερα, ο οποίος συνίσταται στην έκδοση νέας πράξης που τροποποιεί την αρχική πράξη επιβολής φόρου με τη συναίνεση και σύμπραξη του φορολογουμένου, με ενδεχόμενο αποτέλεσμα τη μείωση της αποτελεσματικότητάς της.

ζ) Ως προς το ζήτημα της δυνατότητας απόρριψης της ενδικοφανούς προσφυγής με αιτιολογία συνιστάμενη στην αποδοχή των διαπιστώσεων της οικείας έκθεσης ελέγχου, ερωτάται τι θα ισχύει για νέα στοιχεία που θα προσκομίζονται, ή πραγματικά περιστατικά των οποίων θα γίνεται επίκληση το πρώτον κατά τη διαδικασία ενώπιον της Υπηρεσίας Εσωτερικής Επανεξέτασης και τα οποία δεν θα έχουν ληφθεί υπόψη κατά τη σύνταξη της έκθεσης ελέγχου. Γενικώς, επί των νομικών κινδύνων που συνεπάγεται για το Δημόσιο η θέσπιση ενδικοφανούς προσφυγής στο πλαίσιο διαδικασίας διοικητικής επίλυσης φορολογικών διαφορών βλ. και Έκθεση της Επιστημονικής Υ-

πηρεσίας της Βουλής επί του άρθρου 4 παρ. 1 του ν. 4051/2012.

η) Παρατηρείται, επίσης, ότι η νομοθετική εξουσιοδότηση που παρέχεται στον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων με την τελευταία παράγραφο του προτεινόμενου άρθρου είναι ελλιπής σε σχέση με τα ζητήματα που πρέπει να ρυθμισθούν για την εφαρμογή των προτεινόμενων ρυθμίσεων.

Εν όψει των ανωτέρω, οι ρυθμίσεις της περίπτωσης 1 με τις οποίες προστίθεται νέο άρθρο 70B στον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος χρήζουν, ενδεχομένως, πληρέστερης διατύπωσης.

Επί των προτεινόμενων τροποποιήσεων του άρθρου 70Α του ΚΦΕ παρατηρούνται τα εξής:

α) Λόγω σύντμησης της προθεσμίας για την άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής, πρέπει να προβλεφθεί τι θα ισχύει για πράξεις που έχουν εκδοθεί πριν την έναρξη ισχύος του νόμου και για τις οποίες η προθεσμία μέχρι σήμερα είναι 60 ημέρες.

β) Δεν είναι σαφές εάν η προθεσμία των τεσσάρων μηνών για την έκδοση αποφάσεων επί εκκρεμών υποθέσεων αφορά το σύνολο των αιτήσεων που εκκρεμούν ενώπιον της Επιτροπής ή μόνο τις αιτήσεις που έχουν χαρακτήρα ενδικοφανούς προσφυγής.

γ) Δεδομένου ότι οι ρυθμίσεις της προτεινόμενης περίπτωσης γ' της νέας παραγράφου 6 όπως και η νέα παράγραφος 11 του άρθρου 70Α του ΚΦΕ αναφέρονται σε «παρόντα νόμο», δεν μπορούν να ενταχθούν νομοτεχνικά στο άρθρο 70Α και θα πρέπει να αναδιατυπωθούν ως αυτοτελείς ρυθμίσεις του υπό εξέταση Νοχ.

4. Επί της Παραγράφου Α, Υποπαράγραφος Α6

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις των περιπτώσεων 4 και 5 προβλέπεται αφενός, ότι επί διοικητικού ή δικαστικού συμβιβασμού σε υποθέσεις ΦΠΑ δεν μειώνεται ο προβλεπόμενος πρόσθετος φόρος και αφετέρου, ότι οφειλές από ΦΠΑ που βεβαιώνονται κατόπιν ελέγχου, δεν θα μπορούν να υπαχθούν σε διευκόλυνση ή ρύθμιση τμηματικής καταβολής ληξιπρόθεσμων οφειλών. Όπως προκύπτει και από την αιτιολογική έκθεση, οι ρυθμίσεις αυτές συνδέονται με τη δυνατότητα, από 1.7.2013 και εφεξής, να υποβάλλονται περιοδικές δηλώσεις ΦΠΑ, χωρίς ταυτόχρονη καταβολή του συνόλου (ή ποσοστού) του οφειλόμενου φόρου, με στόχο «[την] παροχή κινήτρου για την υποβολή ειλικρινών περιοδικών δηλώσεων ΦΠΑ». Ενόψει των ανωτέρω, και λαμβανομένου υπόψη ότι τέτοια δυνατότητα δεν παρέχεται μέχρι σήμερα, πρέπει, για λόγους ίσης μεταχείρισης, να προβλεφθεί (με αντίστοιχη τροποποίηση της περίπτωσης 11β) ότι οι προαναφερθείσες ρυθμίσεις των περιπτώσεων 4

και 5 θα ισχύουν για πράξεις προσδιορισμού ή δικαστικές αποφάσεις που αφορούν φορολογικές περιόδους από 1.7.2013 και εφεξής.

Περαιτέρω, με τις ρυθμίσεις της περίπτωσης 7 τροποποιείται το άρθρο 53 του Κώδικα ΦΠΑ (που κυρώθηκε με τον ν.2859/2000) ως προς ζητήματα βεβαίωσης του φόρου μετά την έκδοση πράξης προσδιορισμού ΦΠΑ. Από τη διατύπωση της προτεινόμενης ρύθμισης, σε συνδυασμό με την κατάργηση της παραγράφου 2 του άρθρου 53 του Κώδικα ΦΠΑ, δεν φαίνεται να ρυθμίζεται ο χρόνος βεβαίωσης του φόρου μετά την έκδοση πράξης προσδιορισμού ΦΠΑ σε περίπτωση άσκησης προσφυγής. Εν προκειμένω, δημιουργείται προβληματισμός ως προς το εάν ο φόρος θα βεβαιώνεται κατά τον χρόνο έκδοσης της πράξης προσδιορισμού ΦΠΑ ή, όπως ισχύει σήμερα, μετά την άσκηση εμπρόθεσμης προσφυγής ή μετά την πάροδο άπρακτης της προθεσμίας για άσκηση προσφυγής ή με την επίτευξη διοικητικής επίλυσης της διαφοράς. Λαμβανομένης υπόψη και της ρύθμισης του άρθρου 69 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, συμφώνως προς την οποία, επί φορολογικών διαφορών, και εφόσον ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής αναστέλλει την εκτέλεση της πράξης, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο χρόνος βεβαίωσης του φόρου δεν μεταβάλλεται εν σχέσει προς τα ισχύοντα σήμερα.

5. Επί της Παραγράφου Α, Υποπαράγραφος Α7

Με την προτεινόμενη ρύθμιση ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι για επιτακτικούς λόγους εθνικού συμφέροντος, οι οποίοι «συνίστανται στην επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής, όπως έχει εγκριθεί με το άρθρο πρώτο του ν.4093/2012 και επικαιροποιηθεί με το ν. 4127/2013, για το έτος 2013, επιβάλλεται έκτακτο ειδικό τέλος υπέρ του Δημοσίου στις ηλεκτροδοτούμενες οποτεδήποτε κατά το διάστημα από την 1.5.2013 έως την 31.12.2013 δομημένες επιφάνειες ακινήτων, (...) το οποίο θα ονομάζεται στο εξής έκτακτο ειδικό τέλος ακινήτων (Ε.Ε.Τ.Α.)», αντικείμενο δε του Ε.Ε.Τ.Α. είναι οι ηλεκτροδοτούμενες δομημένες επιφάνειες ακινήτων οποιασδήποτε μορφής, ανεξαρτήτως του εάν οι επιφάνειες αυτές είναι αποπερατωμένες ή μη κατά την ως άνω ημερομηνία, και ανεξαρτήτως της ορθής αναγραφής των στοιχείων τους στους λογαριασμούς κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος.

Το Ε.Ε.Τ.Α. θα εισπράττεται από τη Δ.Ε.Η. και τους εναλλακτικούς προμηθευτές ηλεκτρικού ρεύματος σε πέντε (5) ισόποσες δόσεις στους λογαριασμούς που εκδίδονται από αυτούς από τον Ιούνιο του 2013 μέχρι το Φεβρουάριο του 2014, για τον δε υπολογισμό του λαμβάνεται υπόψη το εμβαδόν της δομημένης επιφάνειας, το ύψος της τιμής ζώνης και η παλαιότητα

του ακινήτου, όπως αυτά αναγράφονται στο λογαριασμό της Δ.Ε.Η. ή των εναλλακτικών προμηθευτών ηλεκτρικού ρεύματος.

Παρατηρείται, κατ' αρχάς, ότι το θεσπισθέν με τις διατάξεις του άρθρου 53 του ν. 4021/2011 ανάλογο, «Έκτακτο Ειδικό Τέλος Ηλεκτροδοτούμενων Δομημένων Επιφανειών» (Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε.) δεν επιβλήθηκε «σε ανταπόδοση συγκεκριμένης υπηρεσίας παρεχομένης από το Κράτος προς τους επιβαρυνόμενους με αυτό, τα δε έσοδα από την είσπραξη του περιέρχονται στον κρατικό προϋπολογισμό προς κάλυψη του δημοσιονομικού ελλείμματος, ήτοι προς εξυπηρέτηση γενικότερου κρατικού σκοπού», επομένως, «δεν συνιστά ανταποδοτικό τέλος, αλλά φόρο κατά την έννοια του άρθρου 78 του Συντάγματος», η δε «επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων, από την οποία, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, εξαρτάται απολύτως η πραγματική αξία της βαρυνόμενης με το επίδικο τέλος ακίνητης περιουσίας, συνιστά μεν σκοπό δημοσίου συμφέροντος, όχι, όμως παροχή ειδικής ωφελείας προς τους βαρυνόμενους με αυτό, ώστε να αναιρείται ο χαρακτήρας του εν λόγω «τέλους» ως φορολογικής επιβαρύνσεως» (βλ. ΣτΕ Ολ 1972/2012, σκ. 7, ΝοΒ 2012, σελ. 1550).

Εξ άλλου, επισημαίνεται ότι η Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας, έκρινε, εν προκειμένω, ότι η επιβολή του Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε. δεν αντίκειται προς το Σύνταγμα, ακριβώς λόγω του έκτακτου και περιορισμένου, χρονικά, χαρακτήρα του μέτρου. Κατά το ΣτΕ, το «Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε. δεν αποτελεί, νέο πάγιο φόρο επί της ακίνητης περιουσίας, αλλά, (...) έκτακτο μέτρο για την επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων για το έλλειμμα του 2011 και την επίτευξη των αντιστοίχων στόχων για το 2012. Συνεπώς και εξ αυτού του λόγου, ήτοι του έκτακτου χαρακτήρα της επίδικης φορολογικής επιβαρύνσεως, ο νομοθέτης, ο οποίος πάντως, κατά τα εκτεθέντα στην προηγουμένη σκέψη, έχει ευρεία διακριτική ευχέρεια κατά τον καθορισμό των διαφόρων μορφών φορολογικών επιβαρύνσεων, δεν ήταν υποχρεωμένος, θεσπίζοντας τον εν λόγω έκτακτο φόρο, να ακολουθήσει τις μορφές και τις αρχές που έχει χρησιμοποιήσει σε άλλες περιπτώσεις φορολογίας της ακίνητης περιουσίας. Ως εκ τούτου, η επιβολή του εν λόγω φόρου που, όπως διαμορφώνεται στο νόμο, συνάπτεται με γενικά και αντικειμενικά κριτήρια, (...) δεν υπερβαίνει τα όρια της κατά τα ανωτέρω διακριτικής ευχερείας του νομοθέτη να καθορίζει τον ενδεδειγμένο εκάστοτε τρόπο και χρόνο φορολόγησής των διαφόρων κατηγοριών φορολογουμένων και, κατ' ακολουθίαν», δεν προσκρούει στο Σύνταγμα και «συνιστά, υπό τις δεδομένες συνθήκες, ανεκτό κατά την έννοια του άρθρου 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ περιορισμό της περιουσίας» (βλ. ΣτΕ Ολ 1972/2012, σκ. 16, όπ.π., σελ. 1552).

Υπό το φως της ανωτέρω απόφασης του ΣτΕ, και δεδομένου ότι οι προτεινόμενες ρυθμίσεις, ως προς το υποκείμενο του έκτακτου ειδικού τέλους ακινήτων (κύριος ή επικαρπωτής ακινήτου ή το πρόσωπο στο οποίο έχει παραχωρηθεί το ακίνητο με προσωρινό παραχωρητήριο), το αντικείμενό του (εμβαδόν των ηλεκτροδοτούμενων δομημένων επιφανειών ακινήτων οποιασδήποτε μορφής) και τον συντελεστή υπολογισμού του (μειωμένο, έστω, κατά ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό), αποτελούν, επί της ουσίας, επαναφορά των ρυθμίσεων του άρθρου 53 του ν. 4021/2011, δημιουργείται προβληματισμός ως προς το εάν το Ε.Ε.Τ.Α. συνιστά, πράγματι, νέο έκτακτο μέτρο, το οποίο, λόγω του χρονικώς περιορισμένου χαρακτήρα του, είναι και συστασιακά ανεκτό.

6. Επί της Παραγράφου Δ, Υποπαράγραφος Δ2

Στην υποπερίπτωση α' της περίπτωσης 11, με την οποία τροποποιείται η περίπτωση γ' της παραγράφου 3 του άρθρου 33 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, οι λέξεις «ή ανταλλαγή» θα πρέπει να τεθούν πριν από τη λέξη «ακινήτων».

7. Επί της Παραγράφου ΣΤ, Υποπαράγραφος ΣΤ6

Με την προτεινόμενη διάταξη αντικαθίσταται η παρ. 1 του άρθρου 122 του Υπαλληλικού Κώδικα, ν. 3528/2007, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012, και ορίζεται ότι η «πειθαρχική δίωξη αρχίζει είτε με την κλήση του υπαλλήλου σε απολογία από το μονομελές πειθαρχικό όργανο είτε με την παραπομπή του στο πειθαρχικό συμβούλιο. Η πειθαρχική διαδικασία ολοκληρώνεται το αργότερο εντός δύο μηνών από την κλήση σε απολογία είτε με την έκδοση πειθαρχικής απόφασης μονομελούς οργάνου είτε με την παραπομπή ενώπιον πειθαρχικού συμβουλίου. Σε περίπτωση παραπομπής ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου, η πειθαρχική διαδικασία ολοκληρώνεται εντός δύο μηνών από την παραπομπή εκτός αν απαιτείται η διεξαγωγή ανάκρισης οπότε ολοκληρώνεται εντός τεσσάρων μηνών».

Παρατηρείται, κατ' αρχάς, ότι, κατά την παρ. 2 του άρθρου 122 του Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 3528/2007), «υπαίτια παράβαση των διατάξεων των δύο τελευταίων εδαφίων της προηγούμενης παραγράφου αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα. Το παράπτωμα αυτό, για τα μέλη του πειθαρχικού συμβουλίου, εκδικάζεται μετά από παραπομπή ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, με την επιφύλαξη του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 8 του άρθρου 146Α».

Επισημαίνεται, συναφώς, ότι το ακριβές χρονικό σημείο έναρξης της πειθαρχικής δίωξης έχει ιδιαίτερη σημασία στο υπαλληλικό δίκαιο, καθότι, αφενός συνδέεται με κρίσιμα σημεία μεταβολών της υπηρεσιακής κατάστασης του υπαλλήλου (όπως, λ.χ., η θέση σε δυνητική αργία κατ' άρθρο 104 παρ. 1β του Υ.Κ.), αφετέρου, γιατί η κατόπιν της έναρξης της πειθαρχικής δίωξης διαδικασία υπόκειται σε ισχυρότερες τυπικές δεσμεύσεις –των οποίων η παραβίαση συνεπάγεται ακυρότητες– έναντι προηγούμενων σταδίων της πειθαρχικής διαδικασίας (όπως, λ.χ., της προκαταρκτικής εξέτασης του άρθρου 125 του Υ.Κ.), των οποίων οι πλημμέλειες δεν επηρεάζουν, συνήθως, το κύρος της πειθαρχικής διαδικασίας (βλ., σχετικώς, Γ. Ναυπλιώτη, Πειθαρχικό Δίκαιο, 2003, σελ. 229).

Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι έχει κριθεί ότι η προθεσμία για την ολοκλήρωση της πειθαρχικής διαδικασίας είναι ενδεικτική (βλ., συναφώς, ΔΕφΑθ 1588/2008) και ότι η μη τήρηση των ανωτέρω προθεσμιών αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα μόνον εφόσον οφείλεται σε υπαιτιότητα του ενεργήσαντος –ή παραλείψαντος– οργάνου (δόλος ή αμέλεια). Βλ. και Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής της 2.3.2012 επί του Νσχ «Πειθαρχικό Δίκαιο Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου» (ν. 4057/2012).

8. Επί της Παραγράφου ΣΤ, Υποπαράγραφος ΣΤ7

Σχετικώς με την ανωτέρω διάταξη, ισχύουν, αναλογικώς, οι επισημάνσεις της παρατήρησης επί της Παραγράφου ΣΤ, Υποπαράγραφος ΣΤ6.

9. Επί της Παραγράφου ΣΤ, Υποπαράγραφος ΣΤ12

Με την προτεινόμενη ρύθμιση ορίζεται ότι οι ρυθμίσεις των περιπτώσεων 1 και 2 της υποπαραγράφου Ζ.2 της παραγράφου Ζ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 «εφαρμόζονται αναλόγως στους υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του Δημοσίου, ανεξάρτητων αρχών, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. πρώτου και δεύτερου βαθμού, οι θέσεις των οποίων καταργούνται. Σε περίπτωση κατάργησης θέσεων σε ΝΠΙΔ, προβλέπεται καταγγελία της σύμβασης εργασίας των υπαλλήλων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου». Με τις περιπτώσεις 1 και 2 της υποπαραγράφου Ζ.2 της παραγράφου Ζ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 26 του ν. 4109/2013 και το άρθρο 3 της από 12.12.2012 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου, θεσπίσθηκε ο θεσμός της διαθεσιμότητας των μόνιμων πολιτικών υπαλλήλων του Δημοσίου, ανεξάρτητων αρχών, ν.π.δ.δ. και Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, καθώς και των υπαλλή-

λων των ν.π.ι.δ. που ανήκουν στον δημόσιο τομέα.

Επισημαίνεται ότι, ως προς το ζήτημα αυτό, έχει εκδοθεί στο πλαίσιο της παροχής προσωρινής δικαστικής προστασίας, σειρά διατάξεων πρωτοβάθμιων δικαστηρίων (ΜΠρΑθ 1759/2013, ΜΠρΞανθ. 90/2013, ΕΕργΔ 2013, σελ. 347, ΜΠρΧίου 37/2013, ΕΕργΔ 2013, σελ. 338, ΜΠρΜεσ. 63/2013), συμφώνως προς τις οποίες οι διατάξεις περί διαθεσιμότητας «θίγουν κατ' αρχήν στον πυρήνα τους την συμβατική ελευθερία (άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος) και την εργασία ως δικαίωμα στην περιουσία του εργαζομένου κατά την έννοια του άρθρου 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ». Στις υποθέσεις αυτές δεν έχουν εκδοθεί αποφάσεις ανώτερων ή ανώτατων δικαστηρίων.

10. Επί της Παραγράφου Η.2

Συμφώνως προς την παρ. 2 της προτεινόμενης διάταξης «Η περ. β. της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 2515/1997 αντικαθίσταται ως εξής: “β. Επαγγελματική ταυτότητα Λογιστή Φοροτεχνικού Β΄ τάξης χορηγείται από το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδος στα μέλη του Ο.Ε.Ε., στους πτυχιούχους τμημάτων Οικονομικής κατεύθυνσης των Πανεπιστημίων...”». Επίσης, στην παρ. 3 του παρόντος ορίζεται ότι: «Η περ. δ. της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 2515/1997, αναριθμείται σε περ. γ. και αντικαθίσταται ως εξής: “γ. Επαγγελματική ταυτότητα Λογιστή Φοροτεχνικού Α΄ τάξης χορηγείται στα μέλη του Ο.Ε.Ε., στους πτυχιούχους τμημάτων Οικονομικής (...)”». Τέλος, συμφώνως προς το αντικαθιστάμενο δια της παρ. 8 του παρόντος άρθρο 5 του π.δ. 340/1998: «Οι κάτοχοι επαγγελματικής ταυτότητας λογιστή φοροτεχνικού Β΄ τάξης μπορούν να αποκτήσουν επαγγελματική ταυτότητα Α΄ τάξης μετά από προηγουμένη παρακολούθηση των προβλεπόμενων στην περίπτωση ε. της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν. 2515/1997, όπως ισχύει, επιμορφωτικών σεμιναρίων και αξιολόγηση κατά τη διάρκεια παρακολούθησης αυτών και εφόσον είναι μέλη του Ο.Ε.Ε., πτυχιούχοι τμημάτων Οικονομικής (...)».

Εν προκειμένω, παρατηρείται ότι η ανωτέρω προϋπόθεση για τη χορήγηση επαγγελματικής ταυτότητας Λογιστή Φοροτεχνικού σε μέλη του Οικονομικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας (Ο.Ε.Ε.) θα μπορούσε να οδηγήσει σε αποκλεισμό των μη μελών του Ο.Ε.Ε. αποφοίτων Α.Ε.Ι. ή αντίστοιχων σχολών του εξωτερικού κ.λπ., και να περιορίσει τον αριθμό των νομιμοποιούμενων να παράσχουν τις σχετικές υπηρεσίες προσώπων. Η ιδιότητα του μέλους του Ο.Ε.Ε. ως προϋπόθεση πρόσβασης στο επάγγελμα του λογιστή – φοροτεχνικού δεν φαίνεται να υπηρετεί σκοπό δημόσιου συμφέροντος, δεδομένου ότι η ικανότητα των εν λόγω αποφοίτων μη μελών του Ο.Ε.Ε. να

παράσχουν τις σχετικές υπηρεσίες και η σχετική τους κατάρτιση αξιολογείται, αφενός, βάσει του π.δ. 38/2010 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων» και, αφετέρου, κατά τη διαδικασία αναγγελίας μέσω της προσκόμισης των σχετικών τίτλων σπουδών και της συμμετοχής στα σεμινάρια προαγωγής σε ανώτερη τάξη (βλ. σχετικώς τη Γνωμοδότηση υπ' αριθμ. 15/VI/2012 της Επιτροπής Ανταγωνισμού). Ως εκ τούτου, δημιουργείται προβληματισμός κατά πόσον ο εν λόγω περιορισμός παρίσταται πρόσφορος και αναλογικός και συνάδει με τις προβλέψεις της Οδηγίας 2006/123 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12.12.2006 σχετικώς με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά, η οποία ενσωματώθηκε στη νομοθεσία της χώρας μας με τον ν. 3844/2010.

11. Επί της Παραγράφου Ι, Υποπαράγραφος Ι1

α) Επί της περ. 3

Στην προτεινόμενη διάταξη ορίζεται ότι «[η] εγγυητική επιστολή δύναται να επιστρέφεται στον ενδιαφερόμενο (...)». Για λόγους σαφήνειας, θα ήταν, ενδεχομένως σκόπιμο, να προσδιορισθούν τα κριτήρια βάσει των οποίων ο αρμόδιος διαχειριστής θα κρίνει αναγκαία ή μη την επιστροφή της εγγυητικής επιστολής.

β) Επί της περ. 5

Σχετικώς ερωτάται εάν η θεσπιζόμενη διά του παρόντος διαχειριστική αμοιβή υπέρ του αρμόδιου διαχειριστή ως προς την εξέταση αιτήματος για χορήγηση Προσφοράς Σύνδεσης περιλαμβάνει και το τίμημα που καταβάλλεται από τους ήδη υποψηφίους για Προσφορά Σύνδεσης προς τον διαχειριστή για την εκπόνηση μελέτης σύνδεσης.

γ) Επί της περ. 7

Σχετικώς παρατηρείται ότι δεν ρυθμίζεται η τύχη του ποσού που καταβάλλεται ως συμβατικό τίμημα για σταθμό παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. του άρθρου 3 του ν. 3468/2006 ο οποίος δεν «υλοποιείται», σε αντίθεση με το ποσό που καταβάλλεται για σταθμούς του άρθρου 4 του ν. 3468/2006. Ερωτάται εάν το ζήτημα ρυθμίζεται από τις διατάξεις της Υποπαραγράφου Ι.4, επομένως, θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμη παραπομπή στο σχετικό σημείο.

12. Επί της Παραγράφου Ι, Υποπαράγραφος Ι.2. Περ. 1 και 2 και Υποπαράγραφος Ι.4. Περ. 3 και 4

Δεδομένου ότι αναστέλλεται η σύναψη Συμβάσεων Σύνδεσης φωτοβολταϊκών σταθμών με το Σύστημα ή το Δίκτυο όπως και Συμβάσεων Πώλησης για φωτοβολταϊκούς σταθμούς μέχρι και το τέλος του 2013, δημιουργείται προβληματισμός εάν η θέσπιση Ετήσιου Τέλους ως προς κατόχους αδειών οι οποίοι δεν θα μπορέσουν εξ αυτού του αντικειμενικού λόγου να προβούν σε έναρξη λειτουργίας σταθμών παραγωγής ενέργειας είναι δίκαιη, εν σχέσει προς άλλους παραγωγούς οι οποίοι διαθέτουν ήδη λειτουργούσες εγκαταστάσεις.

Προβληματισμός θα μπορούσε, ενδεχομένως, να αναπτυχθεί εν γένει και ως προς τυχόν επιβάρυνση που συνεπάγεται η ρύθμιση περί επιβολής ετήσιου τέλους επί των κατόχων αδειών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α., στο μέτρο που δεν έχει εγκατασταθεί ή λειτουργήσει σταθμός παραγωγής για λόγους που δεν ανάγονται στην υπαιτιότητα των κατόχων αδειών και δεν οφείλονται σε ανωτέρα βία, και υπό το φως της γενικότερης πολιτικής όσον αφορά τις Α.Π.Ε., και ιδίως της προώθησης και επιτάχυνσης της ανάπτυξης των Α.Π.Ε. ενόψει της συμβολής τους στην προστασία του κλίματος, η οποία θεωρείται περιβαλλοντική και ενεργειακή προτεραιότητα υψίστης σημασίας για τη χώρα (βλ. άρθρο 1 παρ. 2 του ν. 3468/2006 και ν. 3851/2010).

Όσον αφορά την έκτακτη ειδική εισφορά αλληλεγγύης της Παραγράφου Ι Υποπαράγραφου Ι.2 επί των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας από σταθμούς Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α., ισχύει η Παρατήρηση υπ' αριθμ. 10 της από 6.11.2012 Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής επί του ν. 4093/2012.

Επίσης, θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο να προσδιορισθεί εάν το τέλος όσον αφορά κατόχους αδειών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από σταθμούς Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. οι οποίοι δεν έχουν εγκατεστημένο σταθμό παραγωγής, υπολογίζεται επί της προβλεπόμενης στην άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από σταθμό Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. εγκατεστημένης ισχύος.

13. Επί της Παραγράφου Ι Υποπαράγραφος Ι.2 περ. 3

Δεδομένου ότι η διάταξη παραπέμπει στην περίπτωση 4 της Υποπαράγραφου Ι.1, δεν καθίσταται απολύτως σαφές εάν, όσον αφορά πρόσωπα που ήδη κατέχουν άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α., το Ετήσιο Τέλος αφορά μόνο κατόχους αδειών που έχουν λάβει Οριστική Προσφορά Σύνδεσης, χωρίς να έχουν προχωρήσει σε σύναψη Σύμβασης Σύνδεσης.

14. Επί της Υποπαραγράφου Ι.4 Περίπτωση 8

Με την προτεινόμενη διάταξη εξαιρούνται από την έκτακτη ειδική εισφορά αλληλεγγύης της Παραγράφου Ι. Υποπαραγράφος Ι.2 του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 οι φωτοβολταϊκοί σταθμοί κατ' επάγγελμα αγροτών, καθώς και φωτοβολταϊκών σταθμών που βρίσκονται σε Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά, η οποία καθορίζεται εν προκειμένω σε 37% και 34% για τους σταθμούς οι οποίοι τίθενται σε δοκιμαστική λειτουργία ή ενεργοποιείται η σύνδεσή τους κατά το χρονικό διάστημα από 1.1.2013 μέχρι και την 30.6.2013 και για τις πωλήσεις ηλεκτρικής ενέργειας που λαμβάνουν χώρα μετά την 1.1.2013. Για την πληρότητα της ρύθμισης, σκόπιμο θα ήταν να διευκρινισθεί ως προς τους παραγωγούς των ανωτέρω εξαιρούμενων σταθμών το ποσοστό επί του τιμήματος πωλήσεων ηλεκτρικής ενέργειας για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα όσο και για το ακόλουθο διάστημα του εδαφίου β. της Περίπτωσης 8 στο οποίο καθορίζεται η έκτακτη ειδική εισφορά.

15. Επί της Παραγράφου ΙΑ

α) Κατά τις προτεινόμενες υποπαραγράφους ΙΑ.1 και ΙΑ.2, προϋπόθεση υπαγωγής οφειλετών Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης σε ρύθμιση της οφειλής τους είναι «να δηλώνουν αδυναμία εξόφλησης της οφειλής τη δεδομένη χρονική στιγμή».

Θα έπρεπε, ενδεχομένως, να διευκρινισθεί, αν η ως άνω χρονική στιγμή συμπίπτει προς τη στιγμή της υποβολής της αίτησης υπαγωγής στη ρύθμιση.

β) Στην περίπτωση 1.6.δ. της προς ψήφιση υποπαραγράφου ΙΑ.1 γίνεται αναφορά στα «οριζόμενα στις διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου 2 του ν. 2556/1997 (Α' 270)».

Αρτιότερη νομοτεχνικώς θα ήταν απευθείας αναφορά στον α.ν. 1846/1951 «Περί κοινωνικών ασφαλίσεων» και, μάλιστα, στις διατάξεις των παρ. 7 και 7α του άρθρου 27 του ως άνω νόμου, όπως αυτές αντικαταστάθηκαν και προστέθηκαν, αντιστοίχως, με τις διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου 2 του ν. 2556/1997.

γ) Στην περίπτωση 1.7.β.ββ) της προς ψήφιση υποπαραγράφου ΙΑ.1 αναφέρεται, ως συνέπεια της μη εμπρόθεσμης καταβολής και δεύτερης δόσης οφειλής, η «κατάσταση του απαιτητού του συνόλου του υπολοίπου της οφειλής», αντί του αρτιότερου: «το άμεσα απαιτητό του συνόλου του υπολοίπου της οφειλής».

Αθήνα, 27.4.2013

Οι εισηγητές
Αθηνά Κοντογιάννη
Ειδική Επιστημονική Συνεργάτιδα
Γεωργία Μακροπούλου
Γεώργιος Φωτόπουλος
Ειδικοί Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ο προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αν. Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Ο Προϊστάμενος του Β΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Στέφανος Κουτσομπίνας
Επ. Καθηγητής της Νομικής Σχολής
του Πανεπιστημίου Θράκης

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών